

KVISMAREN & TÅKERN

ÖSTLIG SPANING MED MERSMAK 24–26 MAJ

Stadsskådning efter turturduva i Kumla, Vätternrödning till middag på vandrahem på Omberg och sjungande ortolansparv nära Kvismaren. Utdelningen var riklig när GOF-skådare drog österut.

TEXT: ANNA LENA RINGARP

ANNALENA.RINGARP@GOF.NU

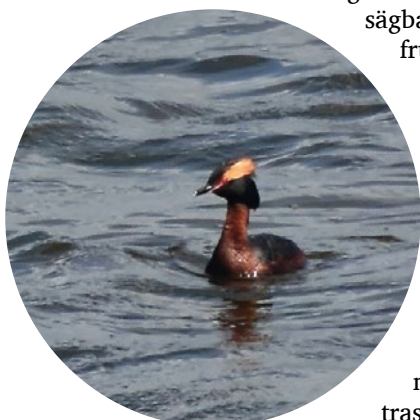
HELA 21 GOF:ARE från Göteborg med omnejd drog iväg på fredagseftermiddagen i en buss, modell mindre och trång, och en privatbil. Målet första kvällen var naturreservatet Kvismaren utanför Örebro. Men resan är ganska lång, vädret var ganska trist och det blev gruppbeslut på att muntra upp oss genom att leta efter en rapporterad turturduva i Kumla. Förvånade Kumlabor fick se hela gruppen stå i regnet och spana på hustaken runt den gatukorsning där duvan flera gånger rapporterats. Och förvånade gruppmedlemmar (i alla fall flera av oss) fick efter en stund se den sitta där på sitt hustak, väldigt vacker i det milda eftermiddagsljuset när regnet upphört. Om alla fåglar vore så förutsägbara ...

VI KOM SÅ SMÅNINGOM till Sörby säteri, med anor från stormaktstiden på 1600-talet, som dagens ofrälse ägare gjort om till ett modernt ”Bo på lantgård”-ställe. Fina rum, om än lite oförutsägbara i sin möblering, och en fantastisk frukost och frukostsal med pampiga tavlor och historiska möbler. Som vanligt hann vi skådare bara ägna flyktig uppmärksamhet åt historien, det var nuet och fåglarna vi var ute efter på kvällspromenaden. För det var bara en kort busstur till Kvismare kanal, där vi gick längs Ormkärret fram till plattformen vid vattnet. Kvällen gav oss smalnäbbad simsnäppa, myrspov, dvärgmåsar och rödvingestrast, bland annat. Den smalnäbbade simsnäppan kom förresten att förfölja oss,

för nästa dag stötte vi på flera närkingska skådare som sa: ”ni måste åka och se simsnäppan”. — Det var vi som hittade och rapporterade den, kunde gruppen svara då (ja, särskilt Conny som fann den, förstås) med viss tillfredsställelse.

MORGONEN DÄRPÅ DROG VI UT före frukost på en tre-timmars promenad över åkrarna. De stora gula rapsfälten hade passerat höjdpunkten i blomningen men lockade många gulärlor, som föreföll häcka i fälten. Vi hörde härmsångare och trädpiplärka och såg stenskvättor – en art som också här gått tillbaka, fick vi höra.

Under frukosten på slottet, förlåt säteriet, kom den tidigare ordföranden i Närke Ornitologiska Förening, Jan Sundell, och berättade lite om forskningen vid Kvismarens fågelstation – bland annat om trastsångare (en forskning vi förresten får höra mera om under höstens föreläsningsprogram inom GOF). Han och andra hade dessutom tipsat vår exkursionsledare Uno Unger om lokaler, inte minst då för ortolansparv. Han kunde berätta att man i år observerat tre hanar och en hona, och när vi promenerat över fälten till den anvisade lokalen kunde vi länge stå och lyssna på den typiska sången som trots vinden hördes klart och tydligt. Några av oss fick se fågeln också. Fälten vi gick över var glest besådda, ett medvetet försök att få fåglarna som kräver öppen jord att trivas bättre. Men inga ansträngningar att rädda ortolansparven kvar i dessa trakter hjälper, berättade Jan Sundell, den kommer snart att vara helt försvunnen härifrån. Runt Kvismaren finns det, som på så många håll, anledning att begrunda människans påverkan: hela området är en återta-

Svarthakedopping, Tåkern.

Gulärlor lockades till rapsfälten, både hämsångare och trädpip-lärkor sjöng för fullt under morgonturen.

Bilder: KIM LARSSON

gen våtmark med reglerat vattenstånd. Många arter har gynnats, andra kan vi inte rädda tillbaka. Men solen sken på oss och ett par törnskator, årskryss för de flesta, gladdde oss på promenaden tillbaka.

NÄSTA ANHALT BLEV LÖTEN, ”dansbanan”, där vi såg många typiska Kvismarenarter, särskilt då svarttärnor i häckningsbestyr, dvärgmåsar och årtar. Vi fortsatte till Hammarmaden, där Uno från bron i närheten hittade fyra myrsnäppor som rapporterats tidigare. Gluttsnäppa, röd- och grönbena, liksom större strandpipare och årtar provianterade längs kanalens stränder. Vi gick därefter tillbaka i morgonens fotspår till Lövholmen där vi bland vassen hörde vattenrall och skäggmes och njöt av en lärkfalkshane som parkerade sig väl synlig i en topp.

En resa på drygt två timmar tog oss till middagsbordet med Vätternröding på Stocklycke vandrarhem på Omberg, en liten stund från Svanhals vandrarhem där vi tillbringade natten. Den tidiga söndagsmorgonen följde ett självklart mönster: ut i vassen på de långa spångarna, lyssna efter skäggmes och sävsångare och rörsångare, undra hur många rördrommar som egentligen hörs och beundra majvivorna på de små öppningarna i vassen. Ja, Uno hittade förstas både blommor, insekter och

grodor att också stanna till för. Och det är roligt att bli varse hur trenden bland inbitna fågelskådare att låta blicken svepa lite vidare, över fler arter än fåglar, sprider sig i en grupp och skänker så mycket glädje. Den lilla grodan som fick sina tår räknade av Uno kunde nog knappast ha önskat sig en känsligare hand, en som hanterat tiotusentals mycket små fåglar på Nidingen.

TÅKERN ÄR ALLTID TÅKERN — alldeles underbar, och deras stora naturum med vasstak och vassväggar verkar bara bli finare och finare med åren. Där stannade vi en god stund och fick se svarthakedoppingar på nära avstånd och bläsgäss, bland annat. Men morgonen och hela dagen var blåsig och det kom förstas att påverka skådandet. Vi åkte motsols runt sjön, till de fågelstigar med torn som finns där. Avslutningen blev en nyhet och efter själva Naturrum den roligaste platsen, en nyanlagd liten våtmark: Holmen. Där finns ännu inget torn och man får skåda från vägen. Men den grunda våtmarken, som avskärmats från själva sjön, erbjuder en fristad för svarthakedopping och smådopping och vi såg även mindre strandpipare och årtar där.

Vår artlista hamnade på 110 arter, vår tacksamhet mot chaufförerna Berndt och Bertil och vår exkursionsledare Uno är stor. Vi ses väl där igen? 🐦

Uno hittade förstas både blommor, insekter och grodor att stanna till för